

Representantskapsmøte

Dato: 08.06.26

Sak 03/26 Justering av eiertilskudd som følge av økte pensjonsutgifter

Styrets forslag til vedtak:

1. Eierkommunenenes driftstilskudd til selskapet økes med 5,6 millioner kroner fra 2026, som følge av økte pensjonsutgifter.
2. Det økte driftstilskuddet fordeles mellom eierkommunene etter eierandel.

Bakgrunn for saken:

Som følge av endringer i pensjonsregelverket i 2025 har Grenland brann og redning IKS fått en svært stor økning i regnskapsførte pensjonskostnader. Kostnadsøkningen er ikke et resultat av endringer i bemanning, lønnsnivå eller lokale prioriteringer, men skyldes forhold som selskapet ikke kan påvirke.

Kostnadene er av en slik størrelse at selskapet ikke har muligheter til å spare dem inn på andre områder uten at dette får direkte konsekvenser for beredskapen. For å opprettholde stabil drift og nødvendig beredskap i en tid med økte forventninger til samfunnssikkerhet og beredskap er det viktig at disse kostnadene håndteres gjennom eiertilskuddet.

Representantskapet er orientert om utfordringen i sine møter 01.12.25 og 27.03.26, og ba i sin sak 9/25 om en snarlig vurdering av eiertilskuddet.

Saksopplysninger:

Stortinget har vedtatt endringer i pensjonsregelverket, som gir store merkostnader til pensjon i selskapets regnskap. Endringene er knyttet til ny offentlig AFP-ordning og nye regler for ansatte med særaldersgrense, samt regnskapsføringen av dette.

Fra 2024 til 2025 hadde GBR en økning i pensjonskostnader på om lag 4,5 millioner kroner, tilsvarende 29 %. Til sammenligning endte lønnsoppgjøret på 4,4 %. Foreløpige beregninger fra KLP viser en ytterligere kostnadsøkning på 1,1 millioner kroner i 2026. Da er årets lønnsoppgjør hensyntatt.

Eierkommunene ble kompensert for økte pensjonskostnader gjennom varig økning i frie inntekter etter kommuneproposisjonen i 2025. Selskapet har ikke fått økt sine inntekter.

GRENLAND

BRANN OG REDNING IKS

Styrets vurdering:

GBR har fått en betydelig og varig økning i pensjonskostnadene som følge av endringer i regelverket for offentlig tjenstepensjon. Endringene gjelder hele kommunesektoren og kan ikke påvirkes gjennom lokale valg eller prioriteringer.

Brann- og redningsvesen er generelt blant de virksomhetene som rammes hardest av regelendringene. Dette skyldes at de fleste ansatte har særaldersgrense, som i tillegg til innføring av ny, offentlig AFP er den pensjonsordningen som har fått stor endring. 90 % av de ansatte i GBR har særaldersgrense, hvorav de fleste har grense på 60 år.

Pensjon utgjør en stor del av selskapets samlede kostnader. Selskapet har begrensede muligheter til å redusere disse kostnadene gjennom innsparing på andre områder, uten at dette vil få direkte konsekvenser for tjenestetilbudet, beredskapen og utførelsen av lovpålagte oppgaver. For å opprettholde stabil drift og nødvendig beredskap i en tid med økte forventninger til samfunnssikkerhet og beredskap er det derfor viktig at disse kostnadene håndteres gjennom eiertilskuddet.

Endringene i hvordan pensjonskostnader skal føres i regnskapet kom i 2025, og eierkommunene fikk kompensasjon for dette gjennom økning i frie inntekter i kommuneproposisjonen i fjor. Ideelt sett skulle denne saken kommet opp i forbindelse med budsjettbehandlingen for 2026, men hvordan kostnadsbildet ville se ut for selskapet ble ikke tydelig for oss før senhøsten 2025. Gjennom selskapets levetid har utviklingen i pensjonskostnader vært vesentlig lavere enn for kommunesektoren som helhet, som følge av at gamle pensjonsforpliktelser ligger igjen i eierkommunene. Det var derfor vanskelig for å forutse denne store kostnadsøkningen før prognosene kom fra KLP, med endelig avregning for 2025 i begynnelsen av 2026.

Representantskapet er orientert om utfordringen i sine to siste møter, og ba i sak 9/25 om en vurdering av eiertilskuddet som følge av høye kostnader i 2025. For å sikre forutsigbar drift anbefaler styret at representantskapet allerede nå tar stilling til inndekning av de økte pensjonsutgiftene. Dette følger også av selskapsavtalen, som sier at eventuelle andre endringer i driftstilskuddet skal fremmes som egen sak i eierkommunene før de innarbeides i selskapets budsjett og økonomiplan. Spørsmål om samlet nivå på eierbidraget, inkludert fordeling mellom eierkommunene, foreslås behandlet i en egen sak, etter at beredskaps- og forebyggende analyse er ferdigstilt og behandlet av representantskapet.

Styrets anbefaling:

For å opprettholde stabil drift og nødvendig beredskap i en tid med økte forventninger til samfunnssikkerhet og beredskap anbefaler styret at disse kostnadene håndteres gjennom økning av eiertilskuddet.

Vedlegg:

1. Fordeling av økte pensjonsutgifter mellom eierkommunene